

JMR Waterworld's bijdrage aan de Ocean Show

- 128.000 liter water, verdeeld over 12 bakken
- 44 stralen van 8 cm. dik en 10 meter hoog
- 32 pompen met een capaciteit van 33.000 liter per uur/per stuk
- 12 pompen met een capaciteit van 48.000 liter per uur/per stuk
- In totaal dus 1,6 miljoen liter water per uur, 272.000 liter per minuut, 453 liter per seconde
- 2 waterschermen pompen met een capaciteit van 120.000 liter per uur/per stuk
- Wanneer alles vol aan staat gaat er 2,1 miljoen liter water per uur de lucht in
- De watermassa hangt bij 10 meter hoogte 3,8 seconde in de lucht. Dat betekent dat per watershot 2.226 liter water vrij in de lucht hangt
- 88.000 Watt onderwater verlichting

Job Rijsdijk Willie Wortel van de watereffecten

De watereffecten van Job Rijsdijk (JMR Waterworld) grenzen aan pure wetenschap. Hoe anders kun je de praktijken met DMX-gestuurd water, projectieschermen van water, frequentieomvormers, (onschadelijke) chemicaliën en kleurstoffen omschrijven? De mogelijkheden zijn eigenlijk onbegrensd, zoals Rijsdijk ook bewijst met zijn aandeel in de Sensation Ocean Show, die nog altijd over de hele wereld reist. De hoogste tijd voor een gesprek met de 'Willie Wortel van de watereffecten'.

In de vorige uitgave van AV & Entertainment Magazine stond een groot artikel over de wereldtour van Sensation. In de Ocean show is het aandeel van JMR Waterworld zó gigantisch groot, dat de werkzaamheden van het bedrijf afzonderlijk de aandacht verdienen. Niet eens zo zeer op Sensation-gebied, maar meer nog over de rol die water inmiddels heeft in de evenementenwereld. "Het is een nieuw effect dat écht voor iedereen wel wat heeft", vertelt Rijsdijk, terwijl hij foto's toont van zijn werk tijdens de Sensation shows (voor een indicatie van de omvang daarvan: zie het kader hiernaast).

Zweet op het voorhoofd

Eenvoudig gezegd ging Job Rijsdijk zich voor het eerst met water bezighouden nadat hij bij Lee Towers jaren geleden twee fonteintjes op de Bühne zag. Dat bleek mooi te zijn en niet veel later wilde René Froger voor zijn show in Ahoy' zogenaamde Jumping Jets (bestuurbare homogene waterstralen) hebben. Daarvoor werd aangeklopt bij Rijsdijk: "Die Jumping Jets waren er niet, dus ik zei dat ik die wel kon gaan maken in mijn ijzerwerkplaatsje", vertelt Rijsdijk. "Had ik dat maar niet gezegd, want dat heb ik geweten. Wat kreeg je daar een problemen mee.

Ik heb toen voor het eerst leren omgaan met water. Ik wist nog helemaal niks van DMX en dergelijke, dus ik zat opeens met het zweet op mijn voorhoofd in een megaproductie. Uiteindelijk is het wel gelukt. De show draaide en die dingen werkten, dat was geweldig. Van daaruit is het balletje toen echt gaan rollen. Ik ben me nóg meer gaan verdiepen in het water zelf, maar ook in bijvoorbeeld DMX en zaken om het water mee te kunnen beïnvloeden. Studio 21 zorgde vervolgens voor een doorbraak en daarna volgden al redelijk snel klussen als Extrema, Tiësto, André Rieu en Sensation. Het ging echt van oefenen met een tuinslang en een tuinpomp, tot het professionele punt waarop we nu werken."

Demoruimte

JMR Waterworld is prachtig gelegen aan een jachthaventje in Ridderkerk. De haven is in het bezit van

Rijsdijk en wordt derhalve ook gebruikt voor allereerste tests die het bedrijf doet om tot perfecte wateroplossingen te kunnen komen. Binnenkort is daar overigens nog meer (en weersonafhankelijke) ruimte voor. "We hebben iets verderop namelijk een nieuw pand aangetrokken", legt Rijsdijk uit. "Daar komt een enorme opslag voor onze (zelfgefabriceerde) spullen én een grote demoruimte, waar wij ook tests kunnen uitvoeren." Tests zijn geen overbodige luxe. Het is namelijk nogal een complexe materie, waar Rijsdijk en de zijnen dagelijks mee 'stoeien'. "Water leeft en heeft emotie, iedereen vindt het mooi", verduidelijkt Rijsdijk. "Andere effecten bestaan al langer, maar dat zijn veelal statische objecten. Water leeft écht en heeft telkens een ander karakter. Dat is mooi, maar het kan ook een nadeel zijn. Het kan soms onverwacht reageren, maar daar houden we inmiddels vooraf al voldoende rekening mee."

En er zijn nogal wat zaken om rekening mee te houden: "Het is niet zo dat we ergens binnenkomen met een bak, een slang en een pomp en dat we dan klaar zijn. Je moet met alle factoren rekening houden, van de reactietijd van de pompen tot de temperatuur van het water en de omgevingstemperatuur. Water

gedraagt zich anders wanneer je in Kopenhagen bij een temperatuur rond het vriespunt werkt, dan wanneer je met 36 graden in Australië zit. Ook het materiaal kan bijvoorbeeld krimpen of uitzetten en ook dat heeft effect op het gedrag van een straal. Het is minimaal, maar als je bijvoorbeeld 50 écht identieke stralen wil creëren, dan moet je wel overal rekening mee houden. Zelfs het sóort water is belangrijk. Dat klinkt misschien gek, maar het is een heel verschil of je in Noorwegen of in Australië water uit de kraan haalt, om nog maar te zwijgen over plekken waar het water uit een rivier gehaald moet worden en waar dus bacteriën uit het water gehaald moeten worden. Het is écht een wetenschap – je werkt met chemicaliën en andere middeltjes om dat allemaal te corrigeren en bijvoorbeeld Legionella tegen te gaan. Van een middel als chloor maken we daarentegen juist géén gebruik, aangezien dat slecht kan zijn voor de stem van artiesten."

Chemicaliën

Rijsdijk demonstreert zijn praktijken op de tafel waaraan we inmiddels hebben plaatsgenomen. Voor hem staan een bekertje water en een pot chemicaliën, ontwikkeld in samenwerking met de Technische

Universiteit Delft. Rijsdijk schept een lepeltje water uit het bekertje en laat het op tafel vallen: het water spettert tot ver van de plaats waar hij het liet vallen. "En dat moet je bij een straal op een evenement niet hebben", vertelt hij. "We hebben dus gezocht naar een middel dat er voor zorgt dat het water minder spettert, terwijl het er nog wel exact hetzelfde uitziet." Hij voegt de daad bij het woord. Een schepje chemicaliën verdwijnt in het bekertje water. Even roeren en nogmaals wordt een lepeltje water op tafel gekwakt. Gekwakt inderdaad, want spetteren is er niet meer bij. Het valt en blijft liggen waar het ligt. Een even snelle als mooie demonstratie van hoe ver het bij JMR Waterworld kan gaan.

Goed voorbeeld doet volgen, dus ook Rijsdijk ziet zo nu en dan dat andere bedrijven proberen in te haken op de groeiende vraag naar watereffecten. "Je kunt er echter niet zo 1, 2, 3 instappen. Ons voordeel is geweest dat we direct met een grote show konden beginnen. Daardoor rolden we vervolgens van de ene grote show naar de andere, anders hadden we het financieel gezien nooit zo groot kunnen opzetten. Inmiddels hebben we zoveel knowhow en hebben we een dusdanige voortdurende geldstroom dat je het inderdaad kunt volhouden." Het betekent tevens dat de ontwikkeling van nieuwe technieken steeds maar door kan gaan. Het meest hightech op dit moment zijn de 'schrijvende watergordijnen', waar Rijsdijk op het moment druk mee in de weer is. Vallende letters van water, of juist een watergordijn waarin de letters zijn uitgespaard. Elk waterstraaltje wordt daarbij afzonderlijk bestuurd. Andere eyecatcher is op het moment de brandende waterstraal: een straal water waarin binnenin gas mee omhoog gestuurd wordt. Daar komt vuur bij en de straal staat bovenaan in brand. "Het daadwerkelijk in brand zetten van het water had nogal wat voeten in aarde. Het is uiteindelijk gelukt doordat we nu gebruik maken van de ontsteking van de motor van een Boeing 747", lacht Rijsdijk.

Serieuze business

De rol van water wordt in de evenementenwereld steeds groter. "Het is een nieuw effect en het werkt", benadrukt Rijsdijk. "Je moet het wel goed met elkaar afstemmen, ook met licht- en geluidsmensen. De eerste keer liep iedereen gillend weg toen ze hoorden dat er met water gewerkt ging worden. Het heeft even geduurd voor we als 'water' serieus genomen werden. Dan werd er vreemd gekeken van 'wat kom jij hier doen met je water?'. Maar als ze dan zien dat we met onze eigen trailer én een gigantische hoeveelheid aan spullen en materialen komen aanzetten, dan weten ze al snel dat het een serieuze business is. Je moet je in het begin natuurlijk even bewijzen, maar daarna is het met de sceptis ook al snel over."